

REPUBLIKA HRVATSKA

KOPRIVNIČKO - KRIŽEVAČKA ŽUPANIJA
Upravni odjel za prostorno uređenje,
gradnju, zaštitu okoliša i zaštitu prirode

KLASA: UP/I-352-02/23-01/18

URBROJ: 2137-05/06-24-13

Koprivnica, 15. srpnja 2024.

Koprivničko-križevačka županija (OIB:06872053793), Upravni odjel za prostorno uređenje, gradnju, zaštitu okoliša i zaštitu prirode, na temelju članka 47. stavka 4. Zakona o općem upravnom postupku („Narodne novine“ br.47/09 i 110/21) i članka 31. Zakona o zaštiti prirode („Narodne novine“ br. 80/13, 15/18, 14/19, 127/19 i 155/23, u daljnjem tekstu: Zakon o zaštiti prirode), rješavajući po zahtjevu nositelja zahvata Hrvatske vode, (OIB:28921383001), Ulica grada Vukovara 220, 10000 Zagreb, za provođenje postupka glavne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu unutar područja ekološke mreže Koprivničko – križevačke županije, donosi

RJEŠENJE

Odbija se zahtjev nositelja zahvata Hrvatske vode, (OIB:28921383001), Ulica grada Vukovara 220, 10000 Zagreb za provođenje postupka glavne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu zahvata Sprječavanja napredovanja erozije lijeve obale Drave u rkm 239,5 kod naselja Donja Dubrava, Općina Legrad, Koprivničko-križevačka županija na području k.č.br. 4187, 4220, 5235/2 i 5235/33 sve u k.o. Legrad.

O b r a z l o ž e n j e

Podnositelj zahtjeva, Hrvatske vode, (OIB:28921383001), Ulica grada Vukovara 220, 10000 Zagreb (u daljnjem tekstu: nositelj zahvata), sukladno odredbama članka 29. i 30., stavka 2. Zakona o zaštiti prirode podnio je na propisani način ovom Upravnom odjelu, dana 06. studenog 2023. godine zahtjev za provođenjem postupka glavne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu za zahvat sprječavanja napredovanja erozije lijeve obale Drave u rkm 239,5 kod naselja Donja Dubrava, Općina Legrad i Studiju glavne ocjene prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu, izrađenu od ovlaštenika EcoMission d.o.o., Zagrebačka 183, 42000 Varaždin, od studenog 2023. godine (u daljnjem tekstu: Studija GO). U zahtjevu su navedeni svi propisani podaci o nositelju zahvata, tehnički opis radnji sa priloženim dokumentima sukladno odredbama članka 31. stavak 2. Zakona o zaštiti prirode te se utvrđuje da je zahtjev osnovan.

Nositelj zahvata je prethodnim postupkom ovog upravnog tijela zaprimio, dana 07. siječnja 2022. godine Rješenje, KLASA:UP/I 351-03/21-01/6, URBROJ:2137-05/03-22-11 kojim je utvrđeno da za predmetni zahvat nije potrebno provesti postupak procjene utjecaja na okoliš ali je za predmetni zahvat potrebno provesti Glavnu ocjenu prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu. Temeljem navedenog, nositelj zahvata, podnosi ovom nadležnom tijelu zahtjev za provođenje postupka Glavne ocjene sukladno čl. 29., stavku 2. Zakona o zaštiti prirode. O zahtjevu za pokretanjem postupka glavne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu, sukladno odredbama čl. 31., st. 7. Zakona o zaštiti prirode, provedeno je informiranje javnosti objavom Informacije o podnesenom zahtjevu na službenim Internet stranicama Koprivničko-križevačke županije dana 17. studenog 2023. godine (KLASA: UP/I-352-02/23-01/18, URBROJ:2137-05/06-23-2). Predmetnim postupkom se razmataju hidrotehničke radnje te Studija GO navodi

dvije moguće varijante zahvata, sprječavanja napredovanja erozije prema nasipu i zaštititi nasipa. Varijantom 1. se razmatra obaloutvrda, a varijantom 2. sanacija dijela postojeće obaloutvrde i izgradnja ukopane deponije. Odabrana je varijanta 2. te Studija GO sagledava utjecaj sanacije postojeće obaloutvrde i ukopanu deponiju koja je s aspekta zaštite okoliša određena kao najpovoljnija varijanta zahvata budući da navedenim zahvatom neće doći do trajnih gubitaka staništa visokih strmih obala. Zahvat predstavlja popravak zapadnog dijela postojeće obaloutvrde i izvođenje hidrotehničke građevine (ukopane kamene deponije uzvodno od obaloutvrde) u cilju sprječavanja napredovanja erozije na lijevoj obali rijeke Drave, stacionaža oko rkm 239,5 odnosno osiguravanje zaštite postojećeg nasipa izgrađenog kod naselja Donja Dubrava koji se nalazi na udaljenosti od oko 75 do 100 m od obale rijeke Drave. Zaštita erodirane konkavne obale predviđa se u dužini 200 metara s početkom na obali na granici između šumskog područja i poljoprivredne parcele. Trasa ukopane deponije prati liniju postojeće obale na udaljenosti od 4 metara od ruba obale rijeke Drave, gdje za potrebe ugradnje ukopane deponije nije potrebno uklanjanje velikih stabala. Ukopana deponija završava na postojećoj obaloutvrđi koju je potrebno popraviti u dužini od 100 metara. Svrha zahvata izgradnje vodnih građevina je zaustavljanje daljnje erozije lijeve obale rijeke Drave kako bi se zaštitio nasip Dubrava i kako bi se sačuvala visoka odronjena obala.

Ukopana deponija izvodi se od lomljenog kamena veličine od 30-50 cm. Nakon ugradnje deponija se prekriva nadslojem zemljanog materijala iz iskopa. Uz planirani zahvat izgradnje ukopane deponije popraviti će se i postojeća obaloutvrda koja je djelomično oštećena u nožici. Popravak će se izvesti u dužini oko 100 m od najuzvodnijeg dijela koji još nije srušen, sve do regulacijskog pera koje se nalazi oko 100 m nizvodno. Popravak bi se izvodio lomljenim kamenom primjerene mase i veličine. Svi radovi na ugradnji lomljenog kamena izvode se bez veziva kao što su beton i cement. Količina kamena kreće se od 400 do 600 m³. Uklanjanje raslinja u svrhu pristupa mjestu izrade deponije izvodit će se u najmanjoj mogućoj mjeri. Prilikom popravka postojeće obaloutvrde će se koristiti postojeći pristupni putevi za dopremu lomljenog kamena. Radovi izgradnje će se u najvećoj mjeri provoditi tijekom jeseni i zime kada je vodostaj rijeke najniži i planirano trajanje radova je 10 do 15 radnih dana. Radovi će se izvoditi isključivo s obale (bez korištenja plovila). Sva potrebna mehanizacija, materijali i ljudstvo do lokacije će se dopremiti postojećim servisnim putovima.

U provedbi postupka, sukladno čl. 31. st. 5. Zakona o zaštiti prirode, dopisom KLASA:UP/I-352-02/23-01/18, URBROJ:2137-05/06-23-3 od 22. studenog 2023. godine, zatraženo je prethodno mišljenje Zavoda za zaštitu okoliša i prirode (u daljnjem tekstu: Zavod) o mogućnosti značajnog negativnog utjecaja zahvata na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže. Upravno tijelo je 08. veljače 2024. godine zaprimilo mišljenje Zavoda (KLASA:352-03/23-02/1541, URBROJ:517-12-2-3-2-24-2, od 01. veljače 2024. godine) u kojem se navodi da je Studiju GO u bitnom potrebno nadopuniti i ispraviti.

Mišljenjem je utvrđeno da se obuhvat zahvata nalazi unutar područja ekološke mreže (Uredba o ekološkoj mreži i nadležnostima javnih ustanova za upravljanje područjima ekološke mreže, „Narodne novine“, broj 80/19 i 119/23), Posebno područje očuvanja značajno za vrste i stanišne tipove (POVS) HR5000014 Gornji tok Drave te Područje očuvanja značajno za ptice (POP) HR1000014 Gornji tok Drave.

Mišljenjem u opisu zahvata navode podatke o brzini erodiranja obale iz kojeg je vidljivo da je sam proces erodiranja obale ubrzan. Trenutna lokacija ukopane deponije se planira na 4 metra od ruba obale. Ističu da ukopana deponija završava na postojećoj obaloutvrđi koju je potrebno popraviti u dužini 100 metara. Iz dostavljene fotodokumentacije priložene Glavnoj ocjeni vidljivo je da se erozija u protekle dvije godine ubrzala te je;

- u roku od 14 mjeseci od 23.03.2022 do 25.05.2023 napredovala oko 20 m (odnosno 20 m u periodu od 428 dana, tj. 0,046 m/dan),
- u periodu od oko 1,5 mjeseci od 25.05.2023 do 05.07.2023 napredovala 5 m (odnosno 5 m u 41 dan, tj. 0,12 m/dan),
- a u periodu od 05.07.2023 do 12.09.2023 napredovala 16 m (odnosno 16 m u 69 dana, tj. 0,20 m/dan).

Ovi podaci upućuju da bi prostor od 75 m do nasipa pri najbržem tempu erozije bio otplavljen za oko godinu dana (375 dana), a pri najsporijem tempu erozije oko 4,5 godine. Kako je planirana deponija smještena na udaljenosti od 4 m od crte obale temeljem navedenih podataka iz opisa zahvata u Glavnoj ocjeni, zaključuju da bi pri najbržem tempu erozije lokacija planirane deponije bila dosegnuta za oko 20 dana, a pri najsporijem za 80 dana, odnosno da bi nakon perioda od okvirno mjesec dana do nekoliko mjeseci na lokaciji nekad prirodne obale bio kameni nabačaj.

Ujedno razmatraju i ističu potrebe dorade Studije GO vezano na utjecaje zahvata na ciljne vrste kao i na ciljna staništa ekološke mreže. Pri izradi Glavne ocjene korišteni su doradjeni ciljevi očuvanja za POVS HR5000014 Gornji tok Drave, ciljevi očuvanja za POP HR1000014 Gornji tok Drave te podaci drugih istraživanja provedenih na širem području lokacije zahvata. Zaposlenici tvrtke Ecomission d.o.o. proveli su terenske obilaskе u svibnju i rujnu 2023. godine. Tijekom terenskog obilaska praćena je prisutnost ciljnih vrsti i staništa te analizirani mogući utjecaji zahvata. Ornitološka istraživanja za potrebe Glavne ocjene započela su u siječnju 2023. godine zimskim prebrojavanjem ptica, nastavljena su tijekom sezone gniježđenja i kasno ljetnim monitoringom faune ptica u periodu kolovoz - rujna, kako bi se obuhvatila jesenska migracija ptica. Između dvaju terenskih obilazaka vremenski period je bio minimalno 15 dana. Stanja faune ptica praćeno je metodom linijskih transekata na kopnu te monitoringom staništa s ciljem utvrđivanja prisutnosti djetlovki. Na lokaciji zahvata zabilježena je prisutnost ukupno 46 vrsta ptica i 439 jedinki. Iz dostavljenih podataka vidljivo je da je transekt postavljen na poziciji s koje nije bilo moguće promatrati koloniju bregunica i duplje vodomara te smatraju da za ove dvije vrste nije odabrana odgovarajuće metodologija te da dobiveni rezultati nisu relevantni.

Zabilježena je prisutnost ukupno 6 ciljnih vrsta POP-a HR1000014 Gornji tok Drave kako slijedi: po jedna jedinka crne žune (*Dryocopus martius*), male bijele čaplje (*Egretta garzetta*) i štekavca (*Haliaeetus albicilla*), tri jedinke vodomara (*Alcedo atthis*), četiri crvenokljune čigre (*Sterna hirundo*) i kolonija s 86 jedinki bregunice (*Riparia riparia*). Aktivna kolonija bregunica je zapažena na lokaciji zahvata u svibnju. Brojnost kolonije u svibnju je procijenjena na 30 jedinki, a u lipnju na 86 jedinki. Glavna ocjena je zaključila da je povećanje brojnosti rezultat uspješnosti gniježđenja. Sukladno podacima Ministarstva na predmetnoj lokaciji (Grlica 2021) nalazi se kolonija od 500 parova (1000 jedinki plus mladi koji nisu uračunati), druga istraživanja navode 500 parova za 2022 i 1800 parova za 2023 (Grlica, I., WWF Austria 202, 2024). Ova razlika u brojnosti pogotovo ako se uzme u obzir informacija da se radi o koloniji s uzlaznom brojnošću upućuje da provedeno istraživanje s obale nije bilo adekvatno što podupire i fotodokumentacija u Glavnoj ocjeni koja samo fragmentarno pokriva urušavajući profil. Sukladno tome je tražena dostava cjelovite ornitološke studije izrađene za potrebe Glavne ocjene i slijed fotografija cijele dionice na kojoj se planira obaloutvrda, kao i informacije o najbližim kolonijama i područjima strmih obala u blizini predmetnog zahvata. Također navode da je potrebno pribaviti podatke iz navedenih novijih ornitoloških studija relevantnih za zahvat.

Vezano uz utjecaje na ciljne vrste POVS HR5000014 Gornji tok Drave, Glavna ocjena navodi da će tijekom izgradnje zahvata zbog prisustva radnika i mehanizacije doći do uznemiravanja ciljnih vrsta (primjerice crveni mukač, barska kornjača, šišmiši, dabar i vidra). S obzirom na to da će se radovi odvijati u kratkom vremenskom periodu te u periodu hibernacije većine

navedenih vrsta (a na području zahvata ne nalaze se staništa pogodna za njihovu hibernaciju), ovaj utjecaj je procijenjen umjereno negativnim (-1). Sukladno Glavnoj ocjeni, planirani zahvat izgradnje ukopane deponije na rijeci Dravi izvodi se na poljoprivrednom zemljištu te neće biti negativnog utjecaja zauzimanja ciljnih stanišnih tipova. Pri tome se napominje da iako se prema dobivenim podacima, o zonaciji lokacija zahvata rubno pruža kroz zonu stanišnog tipa 6510 Nizinske košanice (*Alopecurus pratensis*, *Sanguisorba officinalis*), ovaj stanišni tip nije utvrđen pri terenskom obilasku (kao ni na recentnim satelitskim snimkama). Sukladno tome, tijekom pripreme i izgradnje, doći će do gubitka oko 0,2 ha obradivih poljoprivrednih površina. Studija navodi da gubitak predstavlja zauzimanje površine od oko 0,0009 % ukupne površine područja ekološke mreže HR5000014 Gornji tok Drave te da će se nakon izvedbe planiranog zahvata stanište ponovno uspostaviti, a njegova kvaliteta potencijalno će biti poboljšana ukoliko se zasade autohtone biljne vrste umjesto obradivih kultura. Smatramo da je potrebno ovaj podatak usporediti s ciljevima očuvanja odnosno površinama pogodnih staništa za vrste koje koriste poljoprivredne površine bilo da pripadaju POP HR1000014 Gornji tok Drave (primjerice mali sokol (*Falco columbarius*), roda (*Ciconia ciconia*) ili POVS HR5000014 Gornji tok Drave (primjerice dabar (*Castor fiber*)). Iako će se prirodnim procesom, erozijom gubiti pogodna staništa istih smatramo da se radi o prirodnom hidromorfološkom procesu te tako nastali gubitak ne predstavlja gubitak staništa s obzirom na to da se erodirani materijal deponira nizvodno i potencijalno stvara nova staništa.

Prilikom popravka dijela postojeće obaloutvrde zbog pristupa lokaciji zahvata doći će do privremenog narušavanja riparijske vegetacije u pojasu širine oko 100 m, ujedno će kod izgradnje doći do privremenog narušavanja i obalne vegetacije. S predmetnim podacima u Studiji GO je Zavod suglasan.

Utjecaji na ciljne vrste ptica POP-a HR1000014 Gornji tok Drave podijeljeni su u dvije faze: izvedbu zahvata i njegovo korištenje. Sukladno Glavnoj ocjeni zauzeće staništa i uznemiravanje za vrijeme izvedbe zahvata je privremenog karaktera te je s obzirom na planirano vrijeme uklanjanja vegetacija i korištenja teške mehanizacije van perioda gniježdenja ptica, zaključeno da se radi o umjerenom negativnom utjecaju (-1). Utjecaj zahvata tijekom izrade i korištenja moguć je na ciljne vrste vodomar i bregunica koje koriste strme obale. Ciljna vrsta vodomar je utvrđena na lokaciji zahvata. Ukupno su zabilježene tri jedinke i procijenjena je brojnost od dva para koja predstavlja 4 - 5,7 % populacije navedenog POP-a. Na lokaciji zahvata, zabilježena je i kolonija bregunica od 86 jedinki koja predstavlja 1,25 - 10 % populacije POP-a. Kako je već navedeno, prema dostupnim podacima na navedenoj lokaciji je utvrđeno 500 parova bregunice (1000 jedinki bez uračunatih mladih) 2021 godine, 500 parova (1000 jedinki bez uračunatih mladih) (Grlica/WWF, 2022) 2022. godine te 1800 parova (3600 jedinki bez uračunatih mladih) (Grlica/WWF, 2023) 2023. godine tako da je procjena dijela populacije POP koja se nalazi na lokaciji zahvata vrlo upitna. Glavna ocjena smatra da izgradnja ukopane deponije neće uzrokovati gubitak ili degradaciju strmih/odronjavajućih obala unutar kojih ove ciljne vrste ptica gnijezde. Smatraju da se s obzirom na blizinu deponije obali i brzinu erozije može očekivati da će u periodu od nekoliko mjeseci od završetka zahvata kamen iz ukopane deponije biti dosegnut erozijom i strmih prirodnih obala pogodnih za gniježđenje više neće biti na ovoj dionici Drave. Smatraju da tvrdnja iznesena u Glavnoj ocjeni kako postavljanje kamene barijere neće uzrokovati trajni gubitak staništa za ove vrste nije poduprta dostavljenom fotodokumentacijom i opisom brzine napredovanje erozije koje se nalaze u ovom dokumentu. Osim navedene dvije vrste, na lokaciji zahvata zabilježena je i prisutnost ciljne vrste crna žuna te štekavca, no s obzirom na to da ove vrste preferiraju šume s povoljnim udjelom sastojina starijih od 80 godina ne očekuje se gniježđenje na lokaciji zahvata te je zaključeno da utjecaj po završetku zahvata ne postoji. Mala bijela čaplja također je determinirana na lokaciji zahvata. Zabilježena je jedna jedinka (1 par). Radi se o preletničkoj populaciji, a Glavnom ocjenom je procijenjeno da neće biti gubitka pogodnih staništa ove vrste. Gornji tok Drave je važno mjesto

za gniježđenje crvenokljune čigre. S obzirom na to da ova vrsta koristi šire područje lokacije zahvata za hranjenje, a nije zabilježeno njeno gniježđenje na obližnjem šljunčanom sprudu, zaključeno je da su uz primjenu mjera ublažavanja utjecaji tijekom izvođenja zahvata umjereni (-1), a da po završetku zahvata ne postoje. Na području zahvata tijekom ornitološkog istraživanja nisu zabilježene ciljne vrste mala čigra (*Sterna albifrons*), crvenokljuna čigra (*Sterna hirundo*) modrovoljka (*Luscinia svecica*), mala prutka (*Actitis hypoleucos*), siva žuna (*Picus canus*) i crvenoglavi djetlić (*Leiopicus medius*) te je na njih isključen utjecaj tijekom izvedbe i korištenja zahvata. U Glavnoj ocjeni se navodi da je „za procjenu značajnosti utjecaja na ciljne vrste ptica promatrana zona utjecaja na širem području lokacije zahvata, što iznosi 0,10 % površine POP područja, što je manje od prihvatljivih 1 % gubitaka staništa, u ovom slučaju samo privremenog gubitka za vrijeme izvođenja radova". Smatraju, da ukoliko se je htio izračunati potencijalni gubitak staništa trebalo ga je sagledati u odnosu na zastupljenosti pogodnih staništa za pojedinu ciljnu vrstu ptica, odnosno da udio zahvata u površini POP nije relevantan podatak niti se na njega odnosi citirani okvirni prihvatljivi gubitak od manje od 1 %. Napominju da se najznačajniji potencijalni gubitak staništa ciljnih vrsta vezano uz ovaj zahvat odnosi na staništa strmih obala što nije u Glavnoj ocjeni adekvatno procijenjeno te je time potrebno dopuniti Glavnu ocjenu.

U gubitak staništa potrebno je uračunati kompletnu dužinu strme obale koja će nestati vrlo brzo nakon provedbe zahvata, a također je potrebno iz baze Ministarstva zatražiti podatke o već izvedenim zahvatima na ovom području ekološke mreže te tada izračunati kumulativne gubitke. Za ublažavanje zahvata predviđene su mjere ublažavanja kojima se propisuje uklanjanje vegetacije prije izvođenja zahvata i radove održavanja tijekom njegovog korištenja obavljati izvan sezone gniježđenja ciljnih vrsta ptica od 31. rujna do 1. veljače i niz drugih mjera s kojima su suglasni, ali napominju da nisu propisane mjere ublažavanja kojima bi se uklonio utjecaj na koloniju bregunica, odnosno utjecaj gubitka pogodnih staništa koja će s velikom vjerojatnosti nastati u periodu od nekoliko mjeseci od provedbe zahvata.

Smatraju da Glavna ocjena nije adekvatno sagledala gubitke pogodnih staništa bregunice i vodomara Sukladno tome potrebno je na odgovarajući način nadopuniti Glavnu ocjenu kako bi se sagledali ovi utjecaji, predložiti mjere ublažavanja koje smanjuju utjecaje ispod razine značajnosti ukoliko je potrebno, ili ako to nije moguće razmotriti neko drugo rješenje. Odmicanje obaloutvrde od obale na veću udaljenost produžilo bi vremenski period do njezine „aktivacije" te bi u tom vremenskom periodu postojala veća mogućnost da se zbog izmjene smjera i intenziteta erozije očuvaju strme obale na lokaciji odnosno razviju nove strme obale u blizini lokacije. Također vezano uz postojeće rješenje koje planira ukopanu deponiju na samo 4 metra od obale potrebno je u Glavnoj ocjeni obrazložiti postoji li opasnost odrona ovog uskog pojasa rastresitog materijala između deponije i riječnog toka već tijekom izvedbe zbog radova iskopa i težine mehanizacije. Potrebno je dostaviti cjelovito provedeno ornitološko izvješće i fotodokumentaciju za cijeli profil iz dovoljne blizine za identifikaciju duplji bregunica, s obzirom na to da fotografije u studiji upućuju na to da su snimljene s kopna, a ne s čamca iz rijeke. Smatramo da takva pozicija ne omogućuje identifikaciju duplji na 200 m dugačkom i neravnom profilu na što upućuju i drugi podaci s navedene lokacije (Grlica, 2021, WWF Austria/Grlica 2022, 2023).

Zaprimljeno mišljenje Zavoda (KLASA:352-03/23-02/1541, URBROJ:517-12-2-3-2-24-2, od 01. veljače 2024. godine), Upravni odjel je dopisom (KLASA:UP/I-352-02/23-01/18, URBROJ:2137-05/06-24-5, dana 09. veljače 2024. godine) dostavio nositelju zahvata i ovlašteniku izrade Studije na razmatranje, ispravak i nadopunu Studije GO, temeljem kojeg je ovlaštenik dana 13. ožujka 2024. godine izradio i dostavio ispravak Studije GO, Revizija 1., od 1. ožujka 2024. godine, Broj projekta:1/331-615-22-GO, očitovanje EcoMission d.o.o., Varaždin, od 13. ožujka 2024. godine, Završno izvješće izrade stručne podloge i sezonsko praćenje stanja faune ptica za potrebe Studije Glavne ocjene izrađivača MEDIATRIX VITAE

obrt za savjetovanje i edukaciju, vl. Ivan Damjanović, fotodokumentaciju lokacije i Izmjene i dopune idejnog rješenja (u postupku Glavne ocjene) za građevinu ukopane deponije, izrađivač Hrvatske vode, Varaždin, ožujak 2024. god. Po zaprimanju dokumentacije, ista je dopisom KLASA: UP/I-352-02/23-01/18, URBROJ:2137-05/06-23-7, od 22. ožujka 2024. godine dostavljena u Zavod na razmatranje i ishodište mišljenja, koje se očitovalo prethodnim mišljenjem KLASA:352-03/23-02/1541, URBROJ:517-12-2-3-2-24-4, od 07. svibnja 2024. godine, zaprimljenim 17. svibnja 2024. godine. Na temelju prethodnog mišljenja Zavoda, skrenuta je pozornost da u određenim dijelovima Studije GO, Revizija 1., nisu u potpunosti prihvaćene primjedbe i smjernice Zavoda, ujedno navode da metodologija ornitološkog promatranja ciljnih vrsta, osobito bregunica ne pruža cjelovit uvid u gnježđenje bregunica. Utvrđeno je da predmetnim zahvatom planiran popravak zapadnog dijela postojeće obaloutvrde i izvođenje hidrotehničke građevine (ukopana kamena deponija uzvodno od obaloutvrde) u cilju sprječavanja napredovanja erozije na lijevoj obali rijeke Drave, stacionaža oko rkm 239,5 i zaštite nasipa kod naselja Donja Dubrava. Velike vode Drave i nejednolik rad HE Dubrava su u periodu od 2021.-2023. godine uzrokovali značajno odnošenje lijeve obale te je planirana ukopana deponija koja je bila predviđena na 4 metara od obale novim revidiranim idejnim rješenjem predviđena izgradnjom ukopane deponije dužine 235 metara na udaljenosti od 20 metara od linije postojeće konkavne obale. Početak (uzvodni dio) se nalazi kod ušća lijevog rukavca Drave, dok se kraj planira spojiti na postojeću obaloutvrdu odnosno pero u rkm 249+450. Postojeća obaloutvrda će se popraviti od najuzvodnijeg dijela koji još nije srušen prema nizvodnom u duljini 100 metara. Fotodokumentacija prezentirana u Glavnoj ocjeni upućuje da bi prostor od 75 m do nasipa pri najbržem tempu erozije bio otplavljen za oko godinu dana, a pri najsporijem tempu erozije oko pet godina.

Zavod navodi kako su pri izradi Glavne ocjene korišteni dorađeni ciljevi očuvanja za POVS HR5000014 Gornji tok Drave, ciljevi očuvanja za POP HR1000014 Gornji tok Drave te podaci drugih istraživanja provedenih na širem području lokacije zahvata. Sukladno Glavnoj ocjeni zaposlenici tvrtke Ecomission d.o.o. proveli su terenske obilaskе u svibnju i rujnu 2023. godine. Ornitološko izvješće i Glavna ocjena navode, bez navođenja datuma, da su ornitološka istraživanja započela u siječnju 2023. godine zimskim prebrojavanjem ptica, nastavljena tijekom sezone gniježđenja i kasno ljetnim monitoringom faune ptica u periodu kolovoz - rujna te da je između dvaju terenskih obilazaka vremenski period bio minimalno 15 dana. U Ornitološkom izvješću u tablici 5.1 su prikazana četiri terenska izlaska bez navođenja datuma, a u tekstu se spominje stanje kolonija utvrđeno u svibnju i lipnju bez navođenja datuma, dok fotografije daju indicaciju da su izlasci obavljani 10. svibnja i 2. rujna, tako da nije moguće utvrditi u kojoj je mjeri i u kojim vremenskim razmacima terenskim radom obuhvaćena sezona gniježđenja. Stanje faune ptica praćeno je metodom linijskih transekata te monitoringom staništa s ciljem utvrđivanja prisutnosti djetlovki. Zabilježena je prisutnost ukupno šest ciljnih vrsta POP-a HR1000014 Gornji tok Drave kako slijedi: po jedna jedinka crne žune (*Dryocopus martius*), male bijele čaplje (*Egretta garzetta*) i štekavca (*Haliaeetus albicilla*), tri jedinke vodomara (*Alcedo atthis*), četiri crvenokljune čigre (*Sterna hirundo*) i kolonija s 86 jedinki bregunice (*Riparia riparia*). Populacija vodomara procijenjena je na dva gnijezdeća para na području zahvata, a citiraju se i istraživanja koje su proveli Grlica i sur. (2021) koji podupiru ovu procjenu, s čime su suglasni. Zabilježena jedinka štekavca u preletu najvjerojatnije se hrani na području zahvata, a gnijezdi na širem okolnom području rijeke Drave. Utvrđena kolonija ciljne vrste bregunica (*Riparia riparia*) je procijenjena u svibnju na 30 jedinki, a u lipnju na 86 jedinki. Prikazani su i literaturni podaci iz prethodnih godina. Glavna ocjena je prije nadopune u blizini područja zahvata navela koloniju od 120 parova na desnoj obali sjeverozapadno od mjesta Legrad te gniježđenje 300 parova bregunica u blizini samog zahvata (Grlica i sur., 2020). Na zahtjev Ministarstva nadopunjena Glavna ocjena navodi podatke provedenih istraživanja (Grlica, I., 2021, 2023, Grlica 1/WWF Austria, 2022) o brojnosti kolonija iz 2021., 2022. i 2023. godine kada je na lokaciji zahvata (sukladno prostornim podacima) utvrđena kolonija od

500 parova za 2021. i 2022. godinu te 1800 parova za 2023. godinu. Iako se radi o prostornim podacima, nadopunjena Glavna ocjena navodi da nije jasno u citiranim radovima radi li se o brojnosti zabilježenih parova na jednoj lokaciji/koloniji ili je riječ o ukupnom broju parova zabilježenom u rasponu 242 - 236 rkm rijeke Drave. Također, nadopunjena Glavna ocjena navodi da je prilikom terenskog obilaska u siječnju 2023. godine utvrđen veći broj napuštenih duplji na strmom, golom dijelu obale te da je terenskim obilaskom u rujnu nakon perioda gniježđenja utvrđen promijenjen erodirani profil obale bez rupa vjerojatno nastao djelovanjem vodnog vala vezanog uz visoke vodostaje iz kolovoza 2023. godine.

Vežano uz primjedbu Ministarstva koja se odnosila na mogućnost promatranja duplji na strmom prema vodi okrenutom profilu s kopna, odnosno nužnost korištenja čamca, nadopunjena Glavna ocjena pojašnjava da su promatranja rađena s kopna uz dovoljnu vidljivost odronjenih profila za potencijalno gniježđenje te da čamac nije bilo moguće koristiti zbog velike energije vode. Također se navodi da je izvedeno i naknadno promatranje dronom, no ne navodi se datum kada je izvedeno ovo snimanje koje nije zabilježilo duplje na profilu. Kako se radi o „naknadnom“ snimanju može se zaključiti da je provedeno po završetku ornitoloških terenskih izlazaka u rujnu odnosno u listopadu.

S obzirom na spomenutu veliku eroziju u kolovozu ovaj podatak prikupljen nakon perioda gniježđenja bregunica ne daje informaciju je li bilo gniježđenja odnosno može li se očekivati gniježđenje bregunica u narednoj godini. Smatraju da ornitološko izvješće ne pruža cjeloviti uvid u vremenski period u kojem su gniježdile bregunice te ne omogućava usporedbu s provedenim studijama, s obzirom na to da su citirane brojke koje govore o velikim aktivnim kolonijama (Grilica 2021, 2022, 2023) rezultat promatranja provedenog iste godine u srpnju. I sama Glavna ocjena ističe neusklađenost dostupnih podataka, a obavljena terenska istraživanja svojim opsegom (usredotočena na usko područje zahvata), vremenskim rasponom, kao ni prezentiranim prostornim podacima i fotodokumentacijom, ne omogućavaju donošenje validnih zaključaka. Smatraju da dostavljeno Ornitološko istraživanje ne predstavlja pouzdanu osnovu za donošenje zaključaka o utjecaju zahvata koji se navode u Glavnoj ocjeni.

Utjecaji na ciljne vrste ptica POP-a HR1000014 Gornji tok Drave podijeljeni su u dvije faze: izvedbu zahvata i njegovo korištenje. Sukladno Glavnoj ocjeni zauzeće staništa i uznemiravanje za vrijeme izvedbe zahvata je privremenog karaktera te je, s obzirom na planirano vrijeme uklanjanja vegetacija i korištenja teške mehanizacije izvan perioda gniježđenja ptica, zaključeno da se radi o umjerenom negativnom utjecaju (-1). Glavna ocjena navodi da će se vjerojatno uslijed erozivnih procesa obalna linija približiti do deponije koja će se urušiti i formirati obaloutvrdu od krupnog kamena te da će sukladno tome doći do gubitka oko 235 m novoformirane strme obale. Pri tome se ne daje procjena potrebnog vremenskog perioda temeljem dostupnih hidroloških parametara, što smatraju da je to bilo potrebno učiniti i objasniti u Studiji GO. Glavna ocjena procjenjuje da će u tom vremenskom periodu doći do razvitka novih strmih obala u blizini lokacije zahvata, a posebice se očekuje širenje strme desne obale gdje je aktivna postojeća kolonija bregunica. Pri procjeni značajnosti utjecaja na ciljne vrste bregunicu navodi se dužina od 165 km ključnih staništa (isto kao za vodomara), što nije ispravno. Iz atributnih podataka korištenih GIS slojeva se u sloju „Gornji tok Drave zonacija Riparia riparia pogodna“ koji sadrži dvije linije, linija dužine 385 km određena stanišnim tipovima NKS A. 1. 1. Stalne stajačice i A.2.3. iz kojeg su izbačeni dijelovi koji prema DOF-u i TK ne čine obale, a linija dužine 165 km se odnosi na ručno selektirane i izrezane obale glavnog toka Drave. Dakle, i iz naziva i iz opisa jasno je da se ni jedna ni druga linija ne odnose na ključna staništa već na pogodna staništa. Analiza provedena u Glavnoj ocjeni odnosila se na sve obale glavnog toka Drave kako navodi objašnjenje u atributu sloja pri čemu gubitak od 235 m čini 0,06 % pogodnih staništa. Analiza gubitaka staništa za vodomara je primjereno provedena. Vežano uz promatranje bregunica, Glavna ocjena navodi da je prilikom terenskog promatranja desetak jedinki izlijetalo iz rupa u strmoj obali Drave i hranilo se kukcima iznad površine vode. Brojnost utvrđena u svibnju iznosi 30

jedinki, a u lipnju 86 jedinki. Procijenjeno je da u odnosu na brojnost parova na području POP-a HR1000014 Gornji tok Drave definiranu ciljem očuvanja za ovu ciljnu vrstu, koja iznosi 300-2400 parova, utvrđena populacija predstavlja 1,25 – 10 % ukupne populacije ciljne vrste navedenog POP-a. Smatraju da ovaj izračun nije pouzdan ako se uzmu u obzir nedostaci dostavljenog Ornitološkog izvješća. Naime, citirani podaci višegodišnjeg monitoringa navode brojnost kolonije bregunica od 500 i 1800 parova, što ukazuje na utjecaj na znatno veći udio parova u cilju očuvanja, te da se ni uz primjenu predložene mjere ublažavanja koja se odnosi na izvedbu zahvata izvan sezone gniježđenja ne mogu isključiti značajni negativni utjecaji zahvata na bregunicu, u prvom redu s obzirom na gubitak staništa.

Smatraju da i u revidiranoj Studiji GO procjena kumulativnih gubitaka koja je napravljena za bregunicu, uzimajući u obzir gore navedene primjedbe, nije primjerena, s obzirom na to da nisu primjereno dokumentirane postojeće kolonije odnosno prikladne strme obale za gniježđenje na širem području zahvata (dionici Drave). Za vodomara kumulativni gubitci iznose 1,49 %, što predstavlja značajan negativan utjecaj gubitka pogodnih staništa za ovu vrstu te se ne slažu s procjenom da se ne radi o značajnom utjecaju. Glavna ocjena je zaključila da analizirani projekti iz baze Ministarstva ne predstavljaju u cijelosti trajni gubitak pogodnih staništa za navedene ciljne vrste jer će se mjerama ublažavanja pojedinih sagledanih zahvata osigurati očuvanje strmih obala. Smatraju da se radi o značajnom gubitku slobodnih strmih obala čiji se udio kontinuirano smanjuje te da nije dostavljena primjerena argumentacija zašto se ovaj utjecaj ne smatra značajnim. Nisu suglasni sa zaključkom nadopunjene Glavne ocjene o nepostojanju značajnih kumulativnih utjecaja predmetnog zahvata.

Uvidom u dostavljenu Studiju GO, u njoj provedene analize, procjene i zaključke, odnosno predložene mjere ublažavanja, a vezano uz utjecaj predmetnog zahvata, smatraju da Glavna ocjena nije primjereno sagledala utjecaj provedbe zahvata i predložila odgovarajuće mjere ublažavanja. Iz provedenog ornitološkog istraživanja, nije jasno je li prikupljanjem podataka adekvatno pokriven cijeli period gniježđenja bregunica kao i šire područje zahvata. Sukladno tome smatraju da temeljem navedenog nije moguće zaključiti da utjecaj zahvata nije značajno negativan, što je zaključak Glavne ocjene, osobito uzimajući u obzir gore navedene podatke koji se odnose na znatno veću brojnost vrste na lokaciji zahvata nego je navedeno u Glavnoj ocjeni.

Na temelju prethodnog mišljenja Zavoda, 05. lipnja 2024. godine tražena je dorada i dopuna Studije GO te je u postupku zaključeno da je potreban obilazak lokacije planiranog zahvata. Predmetni obilazak lokacije i promatranje strme erodirane obale je proveden 20. lipnja 2024. godine i o istom je sastavljen Zapisnik, KLASA:UP/I-352-02/23-01/18, URBROJ: 2137-05/06-24-12, od 27. lipnja 2024. godine.

Obilaskom lokacije utvrđeno je da se trenutna erodirana strma obala preklapa sa linijom planirane ukopane kamene deponije te da se trenutno obala nalazi na 35-40 metara od nožice nasipa. U protekla dva mjeseca 2024. godine obala je erodirala cca 20 metara te se ista proteže na planiranom potezu predviđenim Revidiranim idejnim rješenjem od ožujka 2024. godine. Obzirom da je erodirana obala na liniji ukopane deponije, predstavnici hrvatskih voda smatraju da planirani zahvat ukopane deponije nije moguće izvesti te upozoravaju da erozija značajno napreduje te postoji realna mogućnost urušavanja nasipa za obranu od poplava, a samim time i opasnost za ljude i imovinu.

Terenskim obilaskom je utvrđeno da predviđene hidrotehničke mjere koje su sagledavane postupkom glavne ocjene nisu predstavljale adekvatno rješenje usporavanja procesa erozije kako bi se usporio nestanak ciljnih staništa visokih strmih obala rijeke. Snažnim prirodnim procesom, učestalim visokim vodostajima erozija je uznapredovala i ubrzala te su dodatno nestala pogodna ciljna staništa. Glavna ocjena je trebala predložiti mjere ublažavanja koje smanjuju utjecaje ispod razine značajnosti te je potrebno razmotriti neko drugo rješenje.

Odmicanje obaloutvrde od obale nije dalo rezultate, odnosno intenzitet erozije je izrazito jak te je obala rijeke došla do planirane linije ukopane deponije. Temeljem utvrđenog stanja na lokaciji, predmetno hidrotehničko rješenje nije moguće izvesti.

Člankom 31. stavkom 4. Zakona o zaštiti prirode propisan je sadržaj Studije koja se razmatra postupkom Glavne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu (uvodni dio, podaci o zahvatu i mogućem djelovanju zahvata, podatke o područjima ekološke mreže i njihovim ciljnim stanišnim tipovima i ciljnim vrstama, opis i ocjenu samostalnih utjecaja, opis i ocjenu kumulativnih i prekograničnih utjecaja, mjere ublažavanja negativnih utjecaja zahvata na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže, zaključke, izvore podataka i ostale podatke i informacije). Obzirom da razmatrana Studija GO ne sadrži podatke koje odražavaju trenutno stanje na području lokacije zahvata istu je potrebno doraditi.

Člankom 31. stavkom 6. Zakona o zaštiti prirode, nadležno tijelo ocjenjuje da Studiju treba dopuniti podacima i/ili informacijama koji u bitnom utječu na cjelovitost studije i/ili da dopunu studije, objektivno nije moguće provesti u roku od 30 dana, a bez tih podataka odnosno informacija se ne može udovoljiti zahtjevu, zahtjev nositelja zahvata odbija se rješenjem.

Obzirom na uočene nedostatke predloženog hidrotehničkog rješenja sagledavanog postupkom Glavne ocjene, kao i na promjenu zahvata koji je obrađen dostavljenom Studijom GO, utvrđuje se da prema Zakonu o zaštiti prirode, u bitnome radi o promijeni dijela zahvata te više ne postoje pretpostavke za nastavak postupka Glavne ocjene prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu obzirom da zahvat u prirodi na lokaciji više nije moguće izvesti na način kako je isti planiran.

Na temelju podatka iz Studije GO, obzirom da je došlo do promijene stanja na terenu, nije moguće utvrditi mogu li se sa sigurnošću isključiti mogući značajni negativni utjecaji zahvata na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže, a isto je od velike važnosti za rješavanje upravne stvari te se utvrđuje da se sukladno članku 47. stavku 4. Zakona o općem upravnom postupku („Narodne novine“ br.47/09 i 110/21) rješenjem zahtjev odbija.

Sukladno članku 9. stavka 2. točke 30. Zakona o upravnim pristojbama („Narodne novine“ br. 115/16 i 114/22) na zahtjev i rješenje, ne plaćaju se upravne pristojbe.

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU:

Protiv ovog Rješenja moguće je izjaviti žalbu Ministarstvu zaštite okoliša i zelene tranzicije, Radnička cesta 80, u roku od 15 dana od dana dostave Rješenja. Žalba se može Upravnom odjelu za prostorno uređenje, gradnju, zaštitu okoliša i zaštitu prirode predati u pisanom obliku neposredno, poslati poštom, dostaviti elektroničkim putem s kvalificiranim elektroničkim potpisom ili usmeno izjaviti na zapisnik.

Na žalbu se ne plaća upravna pristojba sukladno članku 9. stavka 2. točke 30. Zakona o upravnim pristojbama („Narodne novine“ br. 115/16 i 114/22).

Stranka se ima pravo odreći prava na žalbu od dana primitka ovog Rješenja do dana isteka roka za izjavljivanje žalbe.

PROČELNIK
Damir Petričević, mag.ing.aedif.

DOSTAVITI:

1. HRVATSKE VODE, VGO za Muru i Gornju Dravu, Međimurska 26b, 42000 Varaždin
2. Državni inspektorat, Sektor inspekcije zaštite prirode, Zrinskog Frankopana 9, 40 000 Čakovec,
3. Pismohrana

NA ZNANJE:

1. Javna ustanova za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode na području Koprivničko-križevačke županije, Florijanski trg 14/2, 48000 Koprivnica,
2. Zavod za zaštitu okoliša i prirode, Radnička cesta 80/2, 10000 Zagreb